

Aktuální příležitosti v Bulharsku

online seminář

Ing Martin Hlavnička
ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade Bulharsko

20. 5. 2021

EXPERT NA VÁŠ EXPORT

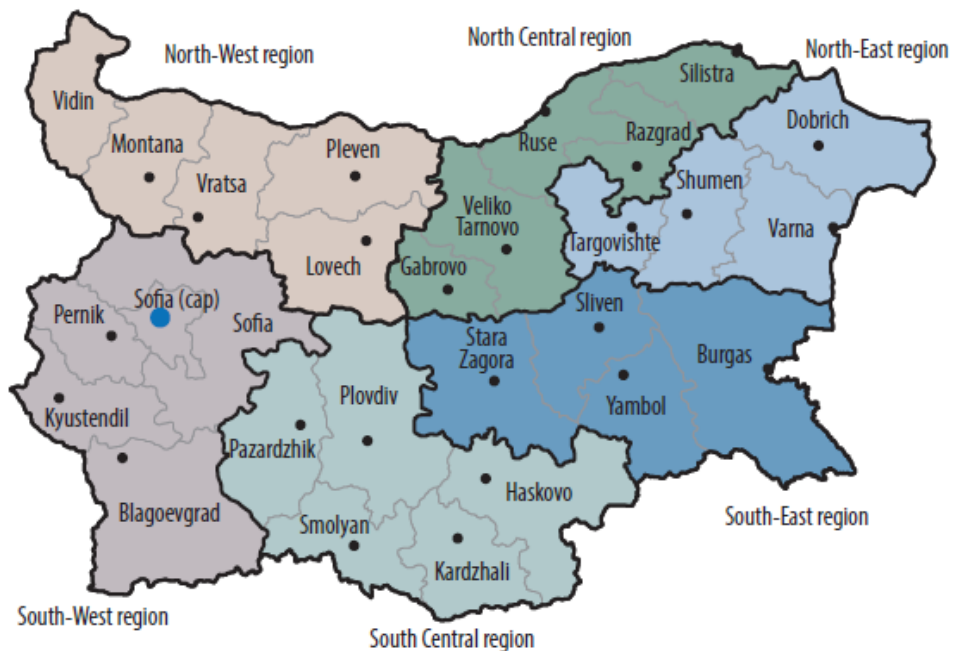

Obsah

1. **Základní ekonomické údaje**
2. Bulharsko - SWOT analýza
3. **Oborové příležitosti + COVID 19**
4. Kroky pro vstup na BG trh
5. **Služby ZK Bulharsko**
6. Veletrhy a plánované akce
7. **Užitečné informace a kontakty, naši klienti**

Regionální kontext

Východní Balkán

Základní ekonomické údaje

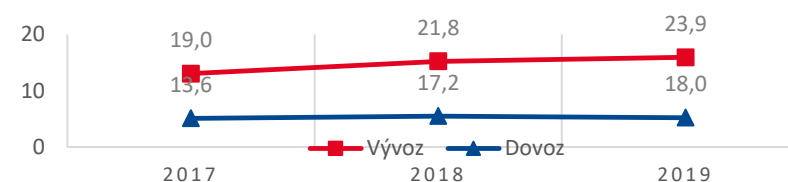
- Administrativní a územní členění: 28 okresů a 265 obcí
- **Oblast:** 111 001,9 sq.km
- Počet **obyvatel:** 6 951 482 (31.12.2019)
- Úřední **jazyk:** bulharštin
- **Náboženství:** Většinou východní ortodoxní křesťan
- **Národní měna:** LEV (BGN - fixed to the Euro, 1 EUR = 1.95583 BGN, since 1997)

Makroekonomické údaje o Bulharsku:

www.bnb.bg, www.nsi.bg

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	3,6	3,4	-5,8	5,7	4,3
HDP/obyv. (tis. USD)	9,1	9,5	10,2	10,8	-
Míra inflace (%)	2,6	2,3	2,3	2,3	2,4
Nezaměstnanost (%)	5,6	5,5	5,5	5,5	5,8
Bilance běžného účtu (mil. USD)	1,5	1,0	0,6	0,3	0,4
Populace (mil.)	7,0	7,0	6,9	6,9	6,8
Konkurenceschopnost	51/140	49/141	-	-	-

OBCHODNÍ VÝMĚNA ČR S BULHARSKEM
(MLD. CZK)

Bulharsko:

Trade Statistics

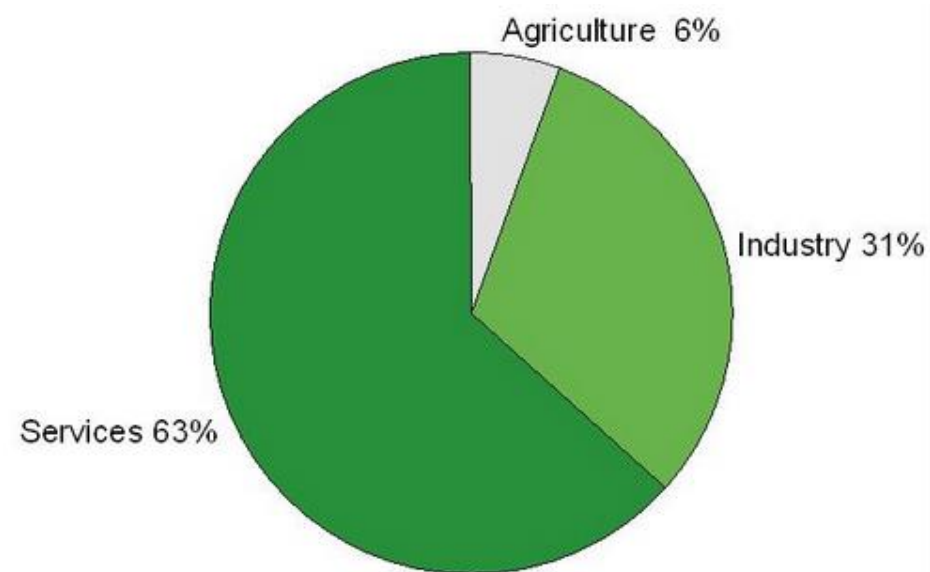
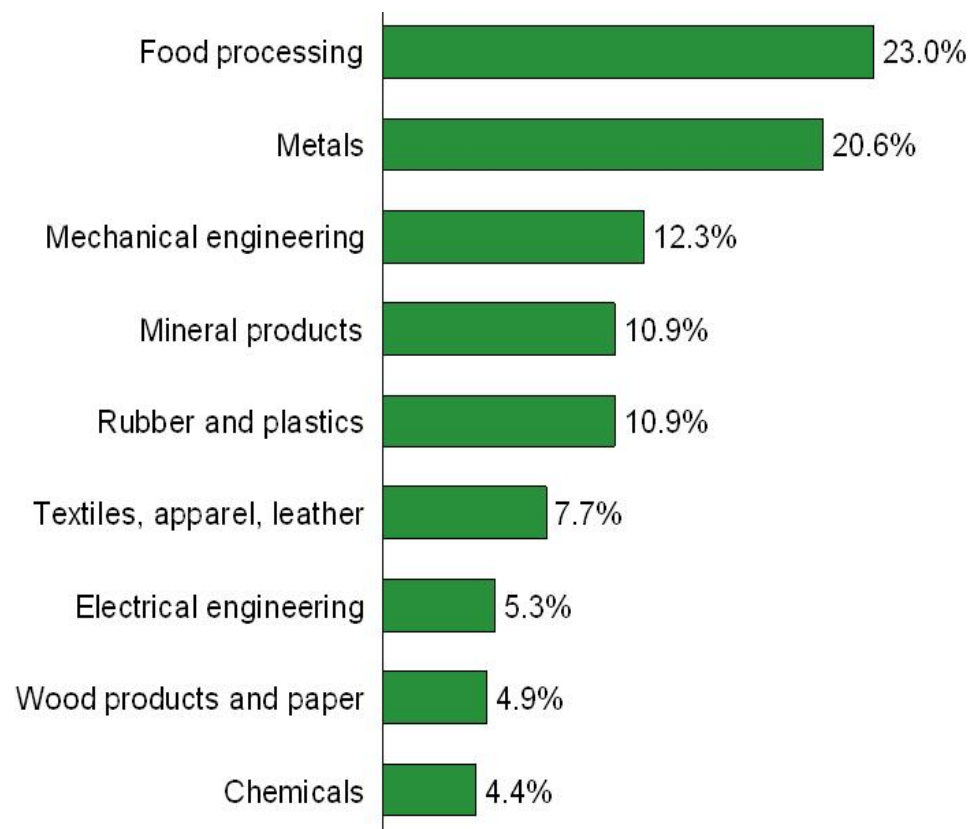
Top 10 Export Countries

Country	Export USD\$
Germany	\$3,994,451,429
Italy	\$2,454,501,195
Romania	\$2,390,190,662
Turkey	\$2,351,204,689
Greece	\$1,824,783,907
Belgium	\$1,256,432,663
France	\$1,212,369,211
Spain	\$878,675,471
Russia	\$809,120,075
Netherlands	\$737,939,138

Top 10 Import Countries

Country	Import USD\$
Germany	\$4,189,215,451
Russia	\$3,500,094,225
Italy	\$2,481,187,105
Romania	\$2,413,472,550
Turkey	\$2,156,509,690
Spain	\$1,797,620,701
Greece	\$1,507,604,566
Netherlands	\$1,257,380,549
China	\$1,254,332,753
Poland	\$1,235,633,462

Rozdělení průmyslu

SWOT analýza Bulhrasko

Silné stránky

- stabil. ekonomika
- nízké daně a ceny
- rel. levná pr. síla
- členství v EU
- přípr. přijetí EUR

Slabé stránky

- korupce
- soudní systém
- Byrokracie
- infrastruktura
- nejchudší ČS EU

Příležitosti

- energetika
- zdravotnictví
- dopr. infrastrukt.
- životní prostředí
- obrana

Hrozby

- post-COVID
- energ. trh
- stárnutí populace
- nedostatek prac.
- polit. nestabilita

Realita

Bulharsko

- částečně nestabilní aktuální politická situace (protivládní protesty) x volby
- doposud **pozitivní vývoj HDP** a očekávané rychlé obnovení růstového trendu
- relativně levná a **kvalifikovaná pracovní síla**, na druhé straně stárnutí a úbytek populace (ekonomická emigrace), korupce, netransparentní prostředí
- v žebříčku **Doing business** se pohybuje kolem 50. místa, nedaří se výrazně zlepšit
- **fixní kurz** BGN vůči EUR, země je v procesu přijetí EUR (odhad 2023-4)
- tradiční trh pro český vývoz, **dlouhodobě pozitivní saldo ČR**, významná **destinace** pro české zahraniční investice
- blízkost politických pozic a zájmů, podpůrné nástroje – **smíšená pracovní skupina MPO/MH, ZÚ ČR v BG**

Bulharsko je nejchudším členským státem EU s proevropskou orientací s nízkou mírou inflace a relativně nízkou nezaměstnaností.

Vstup na bulharský trh

Co lze od vstupu na tento trh očekávat?

Úskalí

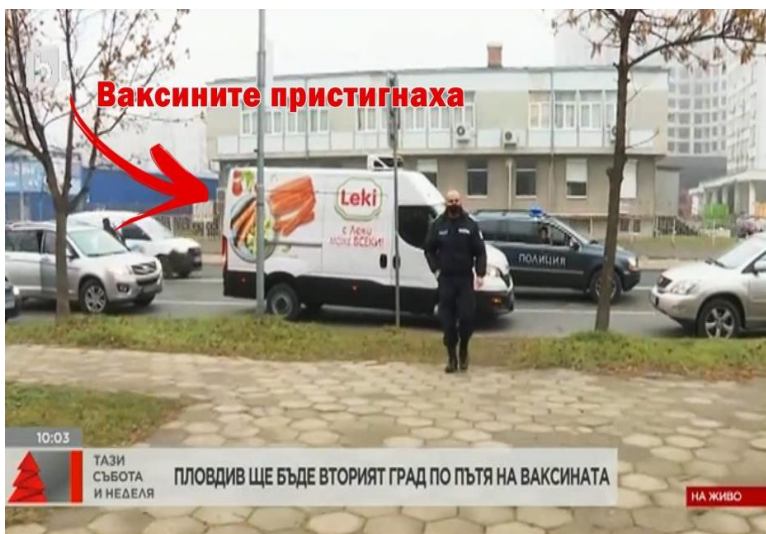
- Horší úroveň infrastruktury (např. při cestování vozem)
- Byrokracie, problematický soudní systém, nepružný bankovní systém
- Korupce a netransparentnost zejména při zadávání veřejných zakázek
- Omezené jazykové znalosti zejména u starší generace
- Volnější pojetí času a závazků

Výhody

- Členství v EU, připravovaný vstup do eurozóny, fixní kurz BGN vůči EUR
- Relativně levná a kvalifikovaná pracovní síla
- Znalost českých výrobků a tradiční spolupráce s českými firmami
- Příležitosti při řešení ekonomických problémů (např. energetika, infrastruktura)
- Pozitivní vnímání Česka, přítomnost českých investorů i obchodníků

Realita COVID 19

- Nouzový epidemiologický stav do 31. 5. 2021, postupné rozvolňování
- Uzavírání měst 4/2020, nákupní centra, školy, restaurace, méně drastická omezení než v ČR – lyžařské areály
- Kritické období 2,3/21 přes 4.000 nakažených denně x proočkovanosť
- Cestovní podmínky vstup do země www.mzv.cz/sofie

1990 🌿

2020 🌿

2020 🌿 ПЛОВДИВ

Oborové příležitosti Bulharsko

- Energetika
- Železniční a městská hromadná doprava
- Obranný průmysl a IT sektor
- Zdravotnický a farmaceutický průmysl
- Vodohospodářský a odpadní průmysl

Oborové příležitosti

1

Životní prostředí, vodohospodářství, čistírny odpadních vod

Nutnost vybudování/modernizace zařízení čistíren odpadních vod v příštích 3-4 letech v rámci splnění požadavků EU. Městské čistírny odpadních vod jsou plánovány ve stovkách měst a obcí s počtem obyvatel nad 2000. Dodávky technologií pro odpadové hospodářství municipalit, výroba pitné vody až po rozvody a výstavbu kanalizace, čištění odpadních vod.

2

Pevné odpady

V současné době využívá Bulharsko skládky pro likvidaci komunálního odpadu. Evropská unie vyžaduje, aby Bulharsko dokázalo snížit počet skládek a budovat regionální skládky pro skupinu obcí.

3

Zdravotnictví

Reforma v oblasti zdravotnictví má několik složek, z nichž je:

1. Udržitelnost primárních a ambulantních pečovatelských profesí
2. Reforma nemocničního systému, tj. financování nemocničních informačních systémů. Investiční reformy - snížení počtu nemocnic, optimalizace jejich funkčnosti
3. Zřízení technologické infrastruktury, provozování systému pojištění, včetně hardwaru a softwaru
4. Posílení správy a institucionální kapacity ministerstva zdravotnictví.

4

Obrana

Finanční a restrukturalizační problémy, snaha o 2% HDP na obranu, zastaralost, modernizace, nákup F 16, drony.

Oborové příležitosti

5

Energetika

Modernizace primárních zdrojů, ekologizace, snížení zátěže na životní prostředí, dostavba JE Belene x rozšíření JE Kozloduj, investice do obnovitelných zdrojů energie, tlak na posilování energetické efektivity, modernizaci kapacit, rozvoj moderních technologií

6

Železniční sektor

- finanční a restrukturalizační problémy, zvýšení nákladní železniční dopravy, snížení osobní dopravy o více než 15%. rekonstrukce a modernizace železničních tratí je prioritou v rámci financování z fondů EU
- státem vlastněné Bulharské státní dráhy potřebují obnovit a modernizovat vozový park sektor se postupně otevírá i soukromým přeprávcům
- klíčové projekty – rekonstrukce hlavní trasy spojující Evropu s Tureckem, obnova nádraží, modernizace lokomotiv a vagónů, zvýšení bezpečnosti modernizací signalizace a zabezpečení
- budování intermodálních terminálů
- příležitosti pro české firmy – modernizace tratí, obnova vozového parku, moderní technologická řešení

7

Městská hromadná doprava

městská hromadná doprava patří mezi prioritní oblasti financování z fondů EU, nyní běží velký projekt v 11 velkých městech – elektrobusy, trolejbusy, tramvaje (256 mil. EUR)

- obnova vozového parku je nutností jak kvůli zvýšení komfortu, tak i snížení nákladů a zlepšení životního prostředí
- klíčové projekty – výměna starých autobusů za nové, moderní, s nižší spotřebou a menším dopadem na ŽP (CNG), zavádění elektrobusů, obměna trolejbusů, rozvoj tramvajové dopravy a rozšiřování metra v Sofii
- dodávky dopravních prostředků, modernizace infrastruktury (např. trolejové vedení), rozšíření sítě metra (projektování, nové vozy)

Oborové příležitosti COVID 19

- **E-commerce** – zvýšení prodejů přes e shopy, internetový prodej, zvýšené nároky na logistiku, dopravu, zpracování informací všeho druhu
- **IT sektor** – zefektivnění činnosti napříč ekonomikou
- **Cestovní ruch** - příležitosti investic do hotelových komplexů a restaurací
- **Investiční potenciál nákup firem v problémech akvizice nemovitosti**
- **Zdravotnický a farmaceutický průmysl** – vše spojené s hrozbou COVID 19

Doporučené kroky pro vstup na BG trh

- **Dlouhodobý proces** dle charakteru produktu, v průměru 1-2 roky
- Nezbytnost **osobního jednání** k dosažení výsledku (nejlépe v sídle bulharské firmy), po telefonu se nic nevyřeší
- **Prospektové materiály** v bulharštině výhodou
- Aktivní účast na **výstavách a veletrzích** z oboru
- **Aktivní marketing** před rozhodnutím vstoupit na trh

- **Průzkum trhu** – zmapování konkurence, ceny, překážky na trhu, druh vstupu na trh, kulturní zvyklosti,...
- Vytipování a oslovení distributora, obch. partnera, předjednání schůzek.
- Založení společnosti s ručením omezeným, OOD - výhodné, není třeba předložit minimální základní kapitál na založení společnosti. Hlavními dokumenty pro registraci jsou Stanovy + Zakladatelská smlouva (v případě jednoho akcionáře)

Založení dceřiné společnosti -
D.S. registrovaná v Bulharsku má stejný daňový režim jako místní společnosti. DPH je třeba platit měsíčně, pokud roční obrat přesahuje 50000 BGN. Proces registrace dceřiné normálně trvá max. 18 dnů

Nejčastější rizika a účinná obrana proti nim

Rizika	Obrana
nezaplacení kupní ceny	různorodé zajišťovací instrumenty, zálohové platby, pojištění
problémy s kvalitou a jejím prokazováním	specifikace kvality ve smlouvě, smlouva o kontrolní činnosti s expertem, atesty autorizované zkušebny
poškození zboží při přepravě	vhodný typ přepravy a zkušenosti přepravce, odpovědnost a pojištění přepravce
nepříznivé kurzové změny	kurzové doložky ke světovým měnám
hospodářská a politická nestabilita	pojištění, znalost místního prostředí, spolupráce se zastupitelskými úřady a Ministerstvem zahraničních věcí ČR ↗
insolvence odběratele	zálohové platby, pojištění, dokumentární akreditiv

*Lorem ipsum dolor sit amet,
consectetur adipiscing elit.
Pellentesque pretium lectus id turpis.
Integer lacinia. Suspendisse nisl.
Praesent dapibus. Nullam rhoncus
aliquam metus*

Veřejné zakázky

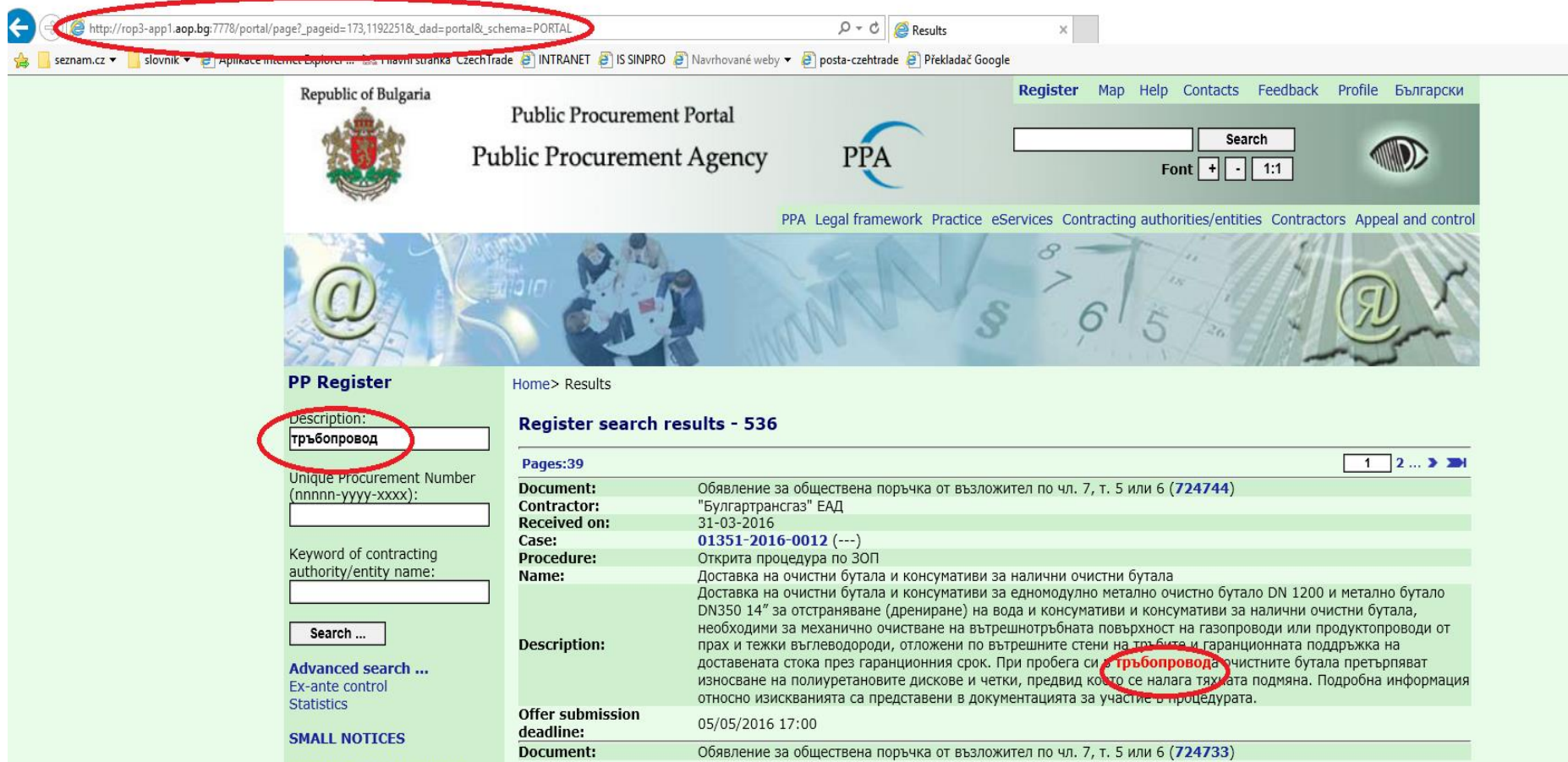
- Výše investice do 30.000,- BGN (15.385,- EUR)
- Státní instituce si vypisuje veřejnou zakázku sama a následně vybírá ze 3. nabídek.
- V případě **eminentního zájmu a příznivé ceny** lze uspět!

Výše investice nad 30.000,- BGN

Agentura pro veřejné zakázky (Agentsia za obshestveni porachki) vypisuje veřejnou zakázku – publikace v tisku a na webových stránkách agentury, menu je i v angličtině, ale zadání zakázky pouze v bulharštině: www.aop.bg

Výběrového řízení se může zúčastnit jakákoliv firma z EU. Registrace společnosti v Bulharsku není nutná. Větší šance na úspěch: účast s místním partnerem.

Tendry online

The screenshot shows the Public Procurement Portal (Tendry online) interface. The browser address bar is circled in red, showing the URL: http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=173,1192251&_dad=portal&_schema=PORTAL. The page header includes the Republic of Bulgaria logo, the Public Procurement Agency (PPA) logo, and navigation links like Register, Map, Help, Contacts, Feedback, Profile, and Български. A search bar is visible with the text "Search" and a magnifying glass icon. Below the header, there is a banner image with a clock and a dollar sign. The main content area is titled "PP Register" and "Register search results - 536". The search results table shows the following details:

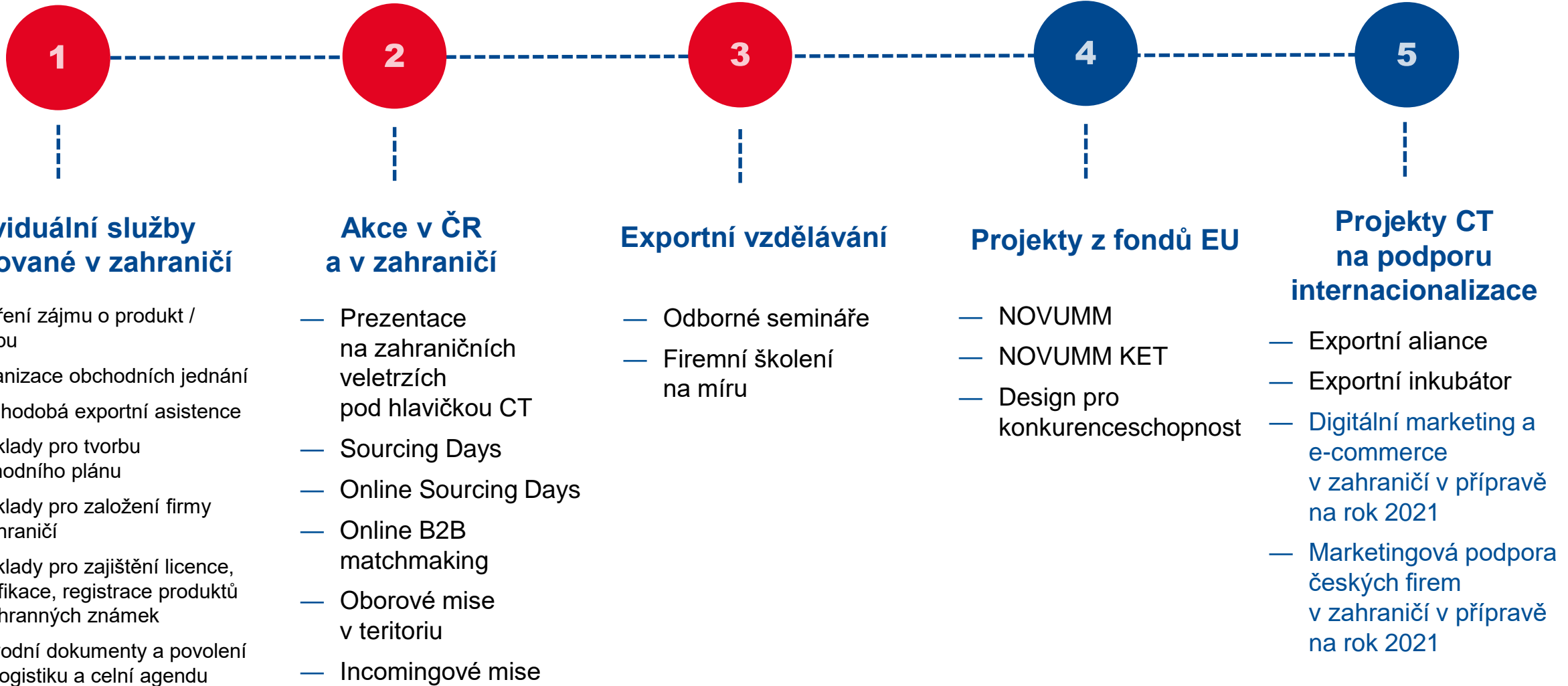
Pages:	39
Document:	Обявление за обществена поръчка от възложител по чл. 7, т. 5 или 6 (724744)
Contractor:	"Булгартрансгаз" ЕАД
Received on:	31-03-2016
Case:	01351-2016-0012 (---)
Procedure:	Открита процедура по ЗОП
Name:	Доставка на очистни бутала и консумативи за налични очистни бутала Доставка на очистни бутала и консумативи за едномодулно метално очистно бутало DN 1200 и метално бутало DN350 14" за отстраняване (дрениране) на вода и консумативи и консумативи за налични очистни бутала, необходими за механично почистване на вътрешнотръбната повърхност на газопроводи или продуктопроводи от прах и тежки въглеродороди, отложени по вътрешните стени на тръбите и гаранционната поддръжка на доставената стока през гаранционния срок. При пробег с тръбопровода очистните бутала претърпяват износване на полиуретановите дискове и четки, предвид които се налага тяхната подмяна. Подробна информация относно изискванията са представени в документацията за участие в процедурата.
Description:	
Offer submission deadline:	05/05/2016 17:00
Document:	Обявление за обществена поръчка от възложител по чл. 7, т. 5 или 6 (724733)
Contractor:	"Булгартрансгаз" ЕАД

Tendry online: http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,662251&_dad=portal&_schema=PORTAL

Přehled bezplatných služeb agentury CzechTrade

Přehled služeb s finanční spoluúčastí exportéra a finančně dotovaných projektů

Účast na veletrzích a výstavách v BG

Hlavní veletržní města:

- Plovdiv
- Sofie

Pořadatelé veletrhů:

- **Plovdiv International Fair**

www.fair.bg

Největší výstaviště v Bulharsku, velikostí srovnatelné s BVV.

- **Sofia – Inter Expo Center**

www.iec.bg

Moderní výstaviště v Sofii, neustále se rozšiřuje.

Seznam akcí pro rok 2021	Termín	Průmyslový obor
MACHTECH & INNOTECH EXPO	14.-17.09.2021	MSV, Stroje a technologie na zpracování kovů
MEZINÁRODNÍ TECHNICKÝ VELETRH 2021	27.10.-1.10.2021	Průmyslový veletrh, Strojírenství, Stavebnictví, IT, Energetika
INTERFOOD & DRINK	??? V případě zájmu	Potraviny, nápoje, obaly, stroje a technologie

Naši klienti / úspěšné případy

EKONA	
HYDROLINK	
ALPINE PRO	
SOLODOOR	
IMG BOHEMIA	
NOEN	
MORAM	
AŽD PRAHA	
KORAN	
BEMETA	

Užitečné informace

- Balgarska stopanska kamara (Bulharská hospodářská komora) – sdružuje přes 20000 firem www.bia-bg.com
- Kapitalov Pazar– ekonomické informace o bulharských firmách, prověření firem za úplatu www.beis.bia-bg.com
- Obchodní rejstřík BR - charakteristiky všech druhů obchodních společností v BG, včetně poplatků a dokumentů potřebných pro registraci společnosti www.brra.bg
- InvestBulgaria Agency - podmínky podnikání a investování www.investbg.government.bg

Kontaktní informace

Tým ČR v Bulharsku pro Vás

- **Velvyslanectví ČR v Sofii**, velvyslanec PhDr. Lukáš Kaucký, ekonomický diplomat Ing. Petr Vávra, G. S. Rakovski 100, 1000 Sofia, tel. +359 2 948 68 00, www.mzv.cz/sofia, commerce_sofia@mzv.cz
PROPEA, PROPED, G/G, prezentace na ZÚ
- **Zahraniční kancelář CzechTrade Bulharsko** Ing. Martin Hlavnička, Ing. Tsenko Angelov
- **České centrum Sofie**, ředitelka pí Dagmar Ostřanská, G. S. Rakovski 100, 1000 Sofia, <http://sofia.czechcentres.cz/cs/>, ccsofia@czech.cz
- **Generální honorární konzulát ve Varně**, generální honorární konzulka pí Zdeňka Boevová, Cani Ginčev 24, 9002 Varna, tel. +359 52 641 775, varna@honorary.mzv.cz
- **Honorární konzulát v Plovdivu**, honorární konzul p. Ivan Sokolov, Tsar Boris Obединitel 37, 4000 Plovdiv, +359 879 988 800, plovdiv@honorary.mzv.cz

CzechTrade

Česká agentura na podporu
obchodu

Ing. Martin Hlavnička
CzechTrade Bulharsko
Rakovski 100, 1000 Sofia, Bulgaria

Tel.: +359 2 943 3152

Mob.: +359 878 310 309

E-mail: martin.hlavnicka@czechtrade.cz

www.czechtrade.bg

EXPERT NA VÁŠ EXPORT